

RELAȚIA ȘCOALĂ – FAMILIE

*Prof. Înv. Primar Cornea Steluța Mirela
Școala Gimnazială "Mihai Eminescu" Brăila*

Cercetări realizate asupra relațiilor dintre școală și familie în țările Comunității Europene enumeră patru motive pentru care școala și familia se străduiesc să stabilească legături între ele: părinții sunt juridic responsabili de educația copiilor lor, legislația reflectând astfel libertatea părinților de a-și crește copiii așa cum doresc; învățământul nu este decât o parte din educația copilului, o bună parte a educației petrecându-se în afara școlii; cercetările pun în evidență influența atitudinii parentale asupra rezultatelor școlare ale elevilor, în special asupra motivațiilor învățării, precum și faptul că unele comportamente ale părinților pot fi favorizate datorită dialogului cu școala; grupurile sociale implicate în instituția școlară, în special părinții și profesorii, au dreptul să influențeze gestiunea școlară.

Se pot deosebi trei etape în evoluția relației familie-școală:

1. Etapa școlii autosuficiente în care școala este considerată o instituție închisă, care nu influențează mediul familial și nu se lasă influențată de el. Caracteristicile etapei sunt: contactele cu părinții sunt rare, formale; părinții acceptă ideea că nu au nimic de văzut despre ceea ce se întâmplă în școală; administrația alege școala pentru copii; părinții nu participă la consiliile de administrație școlară, iar asociațiile de părinți nu sunt încurajate.

2. Etapa de incertitudine profesională în care profesorii încep să recunoască influența factorilor familiali asupra rezultatelor școlare, dar părinții continuă să creadă că școala este autosuficientă. Caracteristicile etapei sunt: tendința de a crește acuzarea familiei pentru proastele rezultate școlare; administrația școlară are tendința de a conserva atitudinea din etapa anterioară; contactele formale, de rutină cu părinții continuă; apar organizațiile voluntare de părinți; se constituie consilii de gestiune școlară, în care participarea părinților are un rol minor, nedecizional; formarea profesorilor abordează relația familie-școală ca o problemă de importanță secundară.

3. Etapa de dezvoltare a încrederii mutuale: părinții și profesorii descoperă împreună că neîncrederea este puțin câte puțin înlocuită cu încrederea unora față de alții. Caracteristicile etapei sunt: relația cu familiile este din ce în ce mai încurajată de școală; consiliul școlar include reprezentanți ai asociațiilor părinților, cu rol decizional în toate problemele educaționale; organizațiile de părinți sunt acceptate și încurajate în activitatea școlară; profesori specializați și consilieri tratează problemele excepționale ale colaborării cu familiile; formarea profesorilor abordează problema relației cu familia, ca una dintre problemele importante; se organizează cursuri pentru profesori și părinți.

Informarea și formarea părinților în ceea ce privește școlaritatea copilului presupune, cel puțin, ca fiecare părinte să cunoască obligațiile legale privind educația copilului, drepturile de care dispune pentru educația copilului, importanța atitudinii lui pentru reușita școlară a copilului, metodele de colaborare cu școala. În acest scop este necesar un dialog între profesori și părinți, profesorii trebuind să primească o pregătire în materie de relație cu părinții, iar competența lor în această materie trebuind considerată ca o aptitudine profesională. Părinții trebuie să fie pregătiți pentru a juca rolul lor educativ în cooperare cu profesorii, școlile trebuind să asigure asociațiilor, părinților, asistența necesară.

Cooperarea profesor-părinte în beneficiul elevului individual nu se poate substitui participării părinților la gestiunea școlii, din mai multe motive: părinții sunt responsabili legali ai educației copiilor lor, deci trebuie să aibă posibilitatea de a influența natura acestei educații, modelele participative pot ajuta la coordonarea eforturilor educative și la orientarea adaptării școlii la schimbările din societate și este necesară o influențare pe plan

local asupra rezolvării problemelor locale și luarea deciziilor la nivelul cel mai de jos cu putință.

Un rol deosebit, atât pentru colaborarea familie-școală și participarea la gestiunea școlii, cât și pentru educația părinților, îl au asociațiile de părinți, a căror finalitate este, în principiu, protecția copilului prin educație. Se pot deosebi asociațiile de părinți și după scopurile lor, astfel: ca grup de susținere a școlii, în probleme needucaționale; ca grup de cooperare care consideră educația ca un proces comun în care părinții și profesorii sunt parteneri, care decid împreună viitoarele programe; ca grup de apărare a intereselor care consideră că părinții au interese ce trebuie promovate în raport cu interesele altor grupe.

Cele mai frecvente obiective ale asociațiilor naționale de părinți sunt: sensibilizarea părinților privind drepturile și îndatoririle lor, influența comportamentului lor asupra copilului; informarea părinților prin mass-media privind problemele specifice; formarea părinților prin cursuri destinate acestora, prin publicații etc.; reprezentarea părinților de către persoane care sunt obligate să apere interesele celor pe care îi reprezintă și care să raporteze periodic acestora problemele dezbătute în consiliul de participare școlară.

În educația copilului, părintele și educatorul sunt parteneri; de aceea ei trebuie priviți la un nivel de egalitate, între ei trebuie să existe o colaborare reală spre binele copilului. Atât mediul familial, cât și cel al școlii au o importanță deosebită în formarea personalității copilului. Cele două medii nu sunt paralele, ele se intersectează, de aceea este nevoie de consecvență, complementaritate și flexibilitate în cerințele familiei și ale învățământului.

Relația școală-familie se bazează pe câteva principii de care trebuie să se țină cont: copilul este al părintelui, numai el este în măsură să decidă soarta acestuia; școala își aduce contribuția la formarea copilului ca om, ca și cetățean al unei comunități; părintele are dreptul să-și spună punctul de vedere privind condițiile și educația copilului în școală; munca educativă are rezultate numai dacă și părintele se implică activ; relația cu părinții trebuie să se clădească pe respect reciproc și colaborare.

Conlucrarea cu părinții are loc pe mai multe niveluri:

-la nivel de clasă: se aleg comitete de părinți, acestea având rolul de a colabora în mod direct cu învățătoarele în luarea unor decizii, de a participa la organizarea și buna desfășurare a unor activități: serbări, excursii; de asemenea, de a face legătura între conducere și colectivul de părinți.

-la nivel de unitate: consiliul de administrație al școlii prevede existența unui membru din rândul părinților;

Ca forme de colaborare, informare și educație ale părinților se pot menționa: ședințe cu părinții pe teme administrative sau educaționale; lecții demonstrative pentru părinți (părinții sunt invitați a participa la lecții, activități, jocuri, cu scopul de a cunoaște copilul în diferite ipostaze), zile deschise. Se pot adăuga vizite la domiciliu sau se stabilesc întâlniri de comun acord cu ocazia cărora învățătoarea își completează informațiile legate de familia copilului privind condițiile de trai, se poartă discuții privind comportamentul copilului în diferite situații. Se pot desfășura activități comune: părinții sunt invitați să participe la activități de înfrumusețare a sălii de clasă, implicarea în proiecte, la serbări organizate cu ocazia unor sărbători religioase, cu ocazia unor evenimente importante din viața copilului: "Ziua mamei", "Ziua copilului". Se pot face întâlniri ale părinților cu specialiști (medici, psihologi), pentru a elucida unele probleme legate de sănătatea și educația copilului.

Obstacolele relației școală-familie pot fi de ordin comportamental sau de ordin material, relația școală-familie cerând un surplus de efort material și de timp. Dificultățile pot rezulta din ideile divergente privind: responsabilitatea statului și a familiei privind educația copiilor; libertatea de alegere a școlii de către părinți sau unicitatea învățământului; impactul mediului familial asupra rezultatelor școlare ale copilului; randamentul pedagogic

și datoria parentală; participarea părinților la gestionarea și procesul decizional din instituția școlară.

Se prevede ca în țările Comunității Europene să se treacă la o nouă etapă a colaborării școlii cu familia în care accentul este pus pe un angajament mutual clar stabilit între părinți și profesori, pe un “contract parental” privind copilul individual, contractul între familie și școală nu se mai consideră doar ca un “drept opțional”, ci ca un sistem de obligații reciproce în cooperarea părinților cu profesorii pentru a realiza o educație de calitate.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bunescu, Gheorghe, Alecu, Gabriela, Badea, Dan - *Educația părinților, strategii și programe*, E. D. P. , București, 1997
2. Ciofu, Carmen – *Interacțiunea părinți-copii*, Ed. Medicală Amaltea, București, 1998
3. Meg F. Schneider – *Educația copilului meu în 25 de tehnici care nu dau greș*, Ed. Humanitas, București, 2003
4. Stanciu, Gh. Ion – *Școala și pedagogia în secolul XX*, E.D.P., București, 1983
5. Ziglar, Zig – *Putem crește copii buni într-o lume negativă*, Ed. Curtea Veche, București, 2000